

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement
Folkehelseavdelingen
PB 8011 Dep
0030 Oslo
Att.: Elin Anglevik

Deres ref.: 14/1713 **Vår ref.:** 14/118

Dato: 10.09.2014

Høring av forslag om å oppheve betjeningskrav for solarier og alternative løsninger for å håndheve aldersgrensen

Vi viser til høringsnotat fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), datert 7. juli 2014, med forslag om å oppheve betjeningskrav for solarier. Det foreslås samtidig nye bestemmelser i strålevernforskriften, forskrift 29. oktober 2010 nr. 1380, om tilfredsstillende system for kontroll av 18-årsgrensen i virksomheter som driver solarier. Videre foreslås det at kravet om opplæring av personell videreføres og at kravet til informasjon om risikofaktorer ved solariebruk tydeliggjøres.

Kreftregisteret vil understreke verdien av at forskrifter vurderes jevnlig, og oppdateres i tråd med økende kunnskap om helseskade slik at man i størst mulig grad kan forebygge disse. Kreftregisteret takker for å ha mottatt forslaget om forskriftsendringer.

Gjeldende strålevernforskrift (§ 5) sier at enhver bruk og håndtering av strålekilder skal være forsvarlig, slik at det ikke oppstår risiko for helseskader. Videre sier forskriften (§ 7) at ansatte og andre tilknyttet virksomheten skal ha nødvendig kompetanse om strålevern, og besøkende skal gis opplysning nødvendige forholdsregler. Med grunnlag i ny kunnskap om farene ved solariebruk har HOD tidligere vurdert at solariebruk av mindreårige var å anse som uforsvarlig og dermed i strid med ovennevnte lovverk. I 2011 ble derfor bestemmelsen om 18 års aldersgrense tatt inn i strålevernforskriften, § 36 annet ledd. Samtidig ble det vedtatt å innføre betjeningskrav for å håndheve aldersgrensen, for å sikre brukerne veiledning og for å oppnå bedre etterlevelse av § 7. Aldersgrensen trådte i kraft 1. juli 2012. Betjeningskravet skulle trådt i kraft 1. januar 2014. Ved kongelig resolusjon 22. november 2013, ble ikrafttreddelsen imidlertid utsatt til 1. januar 2015, og samtidig ble forslag om oppheving av betjeningskrav og alternative løsninger for håndheving av aldersgrensen besluttet sendt på høring.

Nedenfor følger Kreftregisterets kommentarer til forslag til endringer i strålevernforskriften;

Allerede i 2003 anbefalte World Health Organization (WHO) at brukere av solarier bør gis bedre informasjon, at solstudioene i større grad burde være betjent, og at tilgangen burde begrenses for personer under 18 år. Flere andre internasjonale organisasjoner anbefaler også at solstudioer betjenes av kvalifisert personell (International Commission on Non-ionizing Radiation Protection, EU's Vitenskapskomité for konsumentprodukter og Euroskin). Ny kunnskap og nye internasjonale anbefalinger har ført til at flere land nå innskrenker og i større grad kontrollerer solariebruk for barn og unge. Flere av disse landene har lavere

VENNLIGST ADRESSER POST TIL KREFTREGISTERET OG IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse: PB 5313 Majorstuen 0304 Oslo	Kontoradresse: Fr. Nansens vei 19 0369 Oslo	Telefon: 22 45 13 00 Telefaks: 22 45 13 70	E-post: kreftregisteret@kreftregisteret.no Internett: www.kreftregisteret.no	Org. nr: 993 467 049 Bankkonto: 6468.05.02275
---	---	---	---	--

forekomst av føflekkreft enn i Norge, hvor forekomst og dødelighet av denne sykdommen er blant de høyeste i verden. Kreftregisteret anser det som svært viktig at vi har klare retningslinjer for solarievirksomheter for å forebygge kreftsykdom. Det innebærer tilfredsstillende systemer som både håndhever 18 års aldersgrense og sikrer god opplæring av ansvarlige/ansatte i solarievirksomheter, slik at kundene får nødvendig veiledning ved bruk. Kreftregisteret er redd for at HODs forslag om å oppheve betjeningskravet kan komme til å vanskeliggjøre både håndheving av aldersgrensen og muligheten for å gi tilfredsstillende veiledning til solariumsbrukere.

Statens strålevern har, på oppdrag fra HOD, utredet ulike løsninger for betjeningskrav og konkludert at kontroll av aldersgrensen og krav til veiledning best ivaretas ved betjening, men at elektronisk adgangskontroll eller videoautomat/fjernstyrt kamera i kombinasjon med delvis betjening er akseptable løsninger. HOD støtter Strålevernets konklusjon men hensyn til de ulike løsningene, men presiserer at fjernstyrt kamera ikke er god nok alderskontroll. HOD mener i tillegg, tatt i betraktning virksomhetenes ulike størrelse og økonomi, at løsninger med nasjonalt ID-kort eller elektroniske adgangskort med forhåndskontroll i kombinasjon med delvis bemanning må anses som tilstrekkelig for håndheving av aldersgrensen.

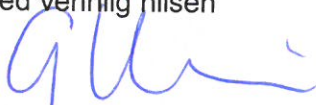
På bakgrunn av dette foreslås endring i strålevernforskriften, § 36 annet ledd, om at alle solarievirksomheter må ha et system for alderskontroll og at Strålevernet gis myndighet til å fastsette nærmere kriterier for dette. Videre foreslås strålevernforskriften § 12 utvidet for å inkludere plikt for solarievirksomheter til å redegjøre for sitt system for alderskontroll. Virksomhetene vil da selv ha anledning til å velge hvilket system de ønsker å benytte, men Strålevernets myndighet til å fastsette kriteriene samt virksomhetenes plikt om redegjørelse for valgte system vil kunne sikre håndheving av aldersgrensen. Kreftregisteret støtter derfor forslaget om endring i strålevernforskriften § 36 (Solarier), annet ledd og utvidelse av § 12.

Solarieprøven, som per i dag er frivillig, er et nettbasert selvstudium i regi av Norsk Test. HOD foreslår at solarieprøven videreføres ved at det i § 36 nytt tredje ledd tas inn en *plikt* om kunnskapsprøve for ansvarlige for solarievirksomheter og ansatte med kundekontakt. Dette vil bidra til økt kunnskapsnivå blant ansatte, som vil komme brukere til gode i form av økt sikkerhet. Kreftregisteret støtter forslag om endring i § 36, nytt tredje ledd.

Strålevernets tilsyn av solarier har vist at mange solsentre mangler informasjon, både om riktig bruk og om risikoer knyttet til bruk av solarium. Betjeningskravet som ble besluttet innført, skulle sikre behovet for individuell veiledning og på denne måten redusere kundenes risiko for skader forårsaket av solingen. Dette er et behov Strålevernet fortsatt understreker som vesentlig for å redusere risikoen for kreft. Av hensyn til virksomhetenes ulike størrelse og økonomi, og derav anledning til å velge system for alderskontroll som ikke innebærer fulltidsbemanning (nasjonalt ID-kort eller forhåndskontroll/ elektronisk adgangskontroll), foreslår HOD at det kun bør stilles krav om *generell kundeveiledning*. For å imøtekomme Strålevernets forslag om *plikt* til individuell veiledning foreslår HOD å tydeliggjøre kravet til informasjon om risikofaktorer knyttet til solarier og forslag til § 36 nytt fjerde ledd lyder: *Virksomheten skal informere den enkelte kunde om relevante risikofaktorer ved solariebruk. Statens strålevern fastsetter nærmere retningslinjer for slik informasjon.* Kreftregisteret er av den oppfatning at den forebyggende innsatsen best ivaretas gjennom individuell veiledning fra informert betjening, fordi informasjonen bør tilpasses kundens forutsetning og sårbarhet (alder, hudtype). Kreftregisteret mener derfor at dette hensynet bør ivaretas i forskriften. Alle HODs foreslåtte løsninger for kontroll av aldersgrense innebærer delvis betjening, som gjør det mulig å kunne gi personlig veiledning før kunden får adgangskort til solariet. Kreftregisteret foreslår derfor at § 36 nytt fjerde ledd lyder: *Virksomheten skal informere den enkelte kunde om relevante risikofaktorer ved solariebruk og gi individuell veiledning etter retningslinjer fastsatt av Statens strålevern.*

Strålevernet har tidligere dokumentert at ca. 50 % av solstudioene har solarier med for høye stråleverdier og at forskriftskravene overholdes i varierende grad. Dette tydeliggjør behovet for at bestemmelsen om meldeplikt for forhandlere og importører og om solariers godkjenningsskrav (Strålevernets solarieoversikt) igjen tas inn i § 36, som nytt syvende ledd. Kreftregisteret støtter forslaget.

Med vennlig hilsen

Giske Ursin, MD, Ph.d
Direktør

Trude Eid Robsahm, Ph.d
Forsker

